

ΛΟΞΗ ΜΑΤΙΑ

Της **Μικέλας Χαριτουλάρι**
mcharit@adnet.gr

Ερωτευτείτε γιατί κανόμαστε

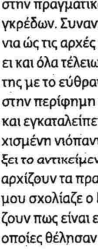
«**Χρειάζεται τουλάχιστον μια κρύα καρδιά** για να γραφεί μια ωραία ερωτική ιστορία», μου εξήγησε τον Απρίλιο ο Τζέφρι Ευγενίδης. «Το να διηγηθείς ότι ο Τζον συνάντησε την Τζιλ, ότι και οι δύο ήταν όμορφοι, ότι άρεσε ο ένας στον άλλον, ότι παντρεύτηκαν κι έζησαν ευτυχισμένοι, δεν έχει μεγάλο ενδιαφέρον. Αλλά αν στον Τζον άρεσει η Τζιλ, και η Τζιλ έχει ένα πόδι, κι όταν έρχεται να τον δει ο Τζον τον ντρέπεται εξαιτίας του ποδιού της, ε τότε έχεις την αρχή μιας ιστορίας! Διότι υπάρχει κάποιο πρόβλημα, μια δυσκολία, ένα μπερδέμα.

Τζέφρι Ευγενίδης

Αυτό είναι το στοιχείο που βρήκα στον πυρήνα όλων σχεδόν των ερωτικών ιστοριών – ακόμα και των πιο ασιδωδών – τις οποίες ξεχώρισα». Συγγραφέας δύο εξαιρετών μυθιστορημάτων που είχαν και εμπορική επιτυχία (Αυτόχειρες παρθένοι και Middlesex, Εκδ. Libro), αυτός ο 49χρονος σήμερα Αμερικανός, ελληνικής καταγωγής, επέλεξε πράγματι με μόνο κριτήριο το προσωπικό του γούστο 26 από τις πιο ερεθιστικές και πιο καλογραμμένες ερωτικές ιστορίες που γράφθηκαν τα τελευταία 120 χρόνια, από τον Τσέχοφ, τον Μουζίλ ή τον Φόκνερ μέχρι τον Κάρβερ, τον Κούντερα ή τη Μάνρο. Κι έτσι γεννήθηκε το βιβλίο με τον υπαινικτικό τίτλο (που αποδόθηκε εύστοχα στα ελληνικά) *Της αγάπης μου ο σπουγγίτης πέταξε* (Εκδ. Libro, μτρ. Άννα Παπασταύρου). Μια υπέροχη ανθολογία 680 σελίδων που δεν μιλά για την αγάπη, αλλά για τις διάφορες εκδοχές του έρωτα, από την πόνσοβελιπτική λαχτάρα ως την απογοήτευση της σχέσης, από το εφηβικό βάσανο ως τη γερωνική τρυφερότητα, από τη σεξουαλική αλφαβήτα ως τη φαντασίωση, με όλες τις ενδιάμεσες αποχωρήσεις ή ιδιαιτερότητες, και με μια μαστορία που θα έπρεπε να αποστομώσει κάθε βασιλίσσα της ροζ λογοτεχνίας (αλλά αυτές δεν μαζεύονται με τίποτα...). Είναι χαρακτηριστικό πως παρ' ότι επιβεβαιώνουν τις απόδρωπες αλήθειες του έρωτα, αυτές οι ιστορίες αποζημιώνουν εν τέλει τον αναγνώστη διότι μέσα από αυτές μπορεί να βιώσει τις πολλές και ποικίλες ανταποδοτικές χαρές του. Το γράφει και ο Ευγενίδης στο ωραίο εισαγωγικό του δοκίμιο, σημειώνοντας επιπλέον ότι λειτουργούν και σαν θεραπεία στον νταλκό του έρωτα ή σαν αντίδοτο στη μοικεία. Η ιδέα ωστόσο δεν ήταν δική του, αλλά του «Μπόντο της λογοτεχνίας», του ταλαντούχου Ντέιβ Έγκερς, προκειμένου να ενισχυθεί το πρόγραμμα με 826 Chicago κατά του αναλφαριθμητισμού, για μη προνομιούχα παιδιά 6 έως 18 χρόνων, στα οποία παρέχονται δωρεάν μαθήματα δημιουργικής γραφής. Πετυχημένοι!

Σαρδάνια πέντε σελίδες γλειψίμο, κι όμως δεν κουράζεται! Απόφοτος του Χάρβαρντ, ο Χάρολντ Μπρόντκλι (1930-1996) εμφανίζεται στην ανθολογία με δύο ιστορίες από τις οποίες η «Αθωότητα» είναι η πιο σκανδαλιστική. Περιγράφει την προσπάθεια ενός τελειόφοιτου του Χάρβαρντ να οδηγήσει τη φιλενάδα του – αντικείμενο του πόθου όλων εκεί – στον πρώτο της οργασμό, μέσα από μια αριστοτεχνική και σφόδρα εγκεφαλική πράξη αιδουλειξιάς! Ο αναγνώστης παρακολουθεί τις ανάσες, τους γλωττισμούς και τις σκέψεις του καθώς και τις δικές της μεταπτώσεις, και «βλέπει», όπως λέει και ο συγγραφέας, «δύο εικοσάρηδες, μορφωμένους πολύ, αμετάκλητα γεροπαλιούς πίσω από το λούστρο της σεξουαλικής τόλμης και της σεξουαλικής πείνας, ψυχολογικά κάπως κουτσουρεμένους και ικανούς μόνο να είναι εν μέμειρη χρήσιμοι ο ένας στον άλλον...». Ο θλαντίμωρ Ναμπόκοφ (1899-1977) από τη μεριά του, δεν περιγράφει καμία περίπτωση αλλά τη υπαινίσσεται όλες στην «Ανοιξη στη Φιάλα», όπου παρακολουθεί τις φαινομενικά ανεμέλες αλλά στην πραγματικότητα απεπισημένες συναντήσεις δυο παντρεμένων εμψυκτών. Συναντήσεις τυχαίες, από το 1917 που πρωτοφιλήθηκαν στα χιόνια ως τις αρχές του '30 που εκείνος σκέφτηκε ότι μπορεί και να την αγαπάει και όλα τελείωσαν. Ένα μικρό διαμάντι για τη φθαρτότητα του έρωτα και για τη διασταύρωσή της με το εύθραστο της ζωής και της ίδιας της μνήμης. Ο Άντον Τσέχοφ (1860-1904) πάλι, στην περίφημη «Κυρία με το σκυλάκι», ξεκινά από μια φαινομενικά ανώδυνη ιστορία απιστίας και εγκαταλείπει τους ήρωές του (έναν κατά συρροήν μετριώδη που ξελογιάζει μια δυστυχισμένη νιόπαντρη) τη στιγμή που είναι έτοιμοι να πάρουν μίαν απόφαση. Ο πόθος έχει αγγίξει το αντικείμενό του, τα προκαταρκτικά έχουν τελειώσει και τότε, μάς δείχνει ο συγγραφέας, αρχίζουν τα πραγματικά προβλήματα του έρωτα. «Όταν πρωτοδιάβασα αυτήν την ιστορία, μου σχολίαζε ο Ευγενίδης, «ήμουν νέος, και δύσπιστος και θεωρούσα ότι αυτοί οι δύο νομίζουν πως είναι ερωτευμένοι κι ότι ετοιμάζονται να επαναλάβουν μια σχέση σαν αυτές από τις οποίες θέλησαν να ξεφύγουν. Τώρα που την ξαναδιάβασα πιο μεγάλος και πιο συναισθηματικός, βλέπω δυο ανθρώπους που, χάρη σε κάτι σαν θαύμα, συναντούν το ταίρι τους στη μέση της ζωής τους». Έτσι συμβαίνει με την καλή λογοτεχνία: επιτρέπει πάντα πολλές αναγνώσεις!

Άντον Τσέχοφ

Η αγάπη πάντως δεν είναι απαραίτητα το επόμενο στάδιο του έρωτα, αφού ανθεί μόνο όταν παραμερίσουμε το «εγώ» μας (βλ. τη Ζοφερή ιστορία της Άλις Μάνρο). Αυτό συμπεριανεί κανείς από αυτές τις ιστορίες, κι ακόμα, ότι ο έρωτας δεν φυτρώνει σαν το χορτάρι, αλλά μπορούμε να τον νιώσουμε μόνο μερικές φορές, και μόνο αν είμαστε τυχεροί! Βουρρρρ λοιπόν, κι ας στασούμε τα μούτρα μας. Διότι όπως λέει ο Ευγενίδης παραπέμποντας στον Λατίνο ποιητή Κάτουλο και στην ερωτική περιπέτειά του, «Κάλλιο ένα σπουγγίτη ζωντανό ή νεκρό, παρά καθόλου κελάδημα πουλιών»!

Παραμυθιάς

Εκ πρώτης όψεως είναι παράξενο ότι ο Χωμενίδης, ένας συγγραφέας που εμπνέεται σταθερά όσο λίγοι από το εδώ και σήμερα, και μάλιστα από τις κωμικοτραγικές πλευρές του, «ανακάλυψε» ξαφνικά την αρχαιότητα. Στην πραγματικότητα όμως είναι αυτό που ονειρεύονται, κι ας μην το ομολογούν συνήθως, οι περισσότεροι συγγραφείς: να επιστρέψουν σε μια εποχή όπου μπορούσαν να διηγηθούν «κύμα» μια ιστορία και να το ευχαριστηθούν, χωρίς να χρειάζεται να σκοτίζονται για τα ζιζάνια του σκεπτικισμού, της δυσπιστίας, της διάβρωσης του κύρους οποιασδήποτε αφήγησης, ακόμα και της ίδιας της γλώσσας, που έσπειραν στο περιβάλλον του λόγου οι περιπέτειες και οι φθορές του πολιτισμού στο πέρασμα των αιώνων. Είπαμε ότι οι περισσότεροι συγγραφείς το ονειρεύονται αυτό. Λίγοι όμως έχουν την στόφα παραμυθιά που διαθέτει και εκμεταλλεύεται (μερικές φορές με υπερβολική αυτοπεποίθηση) ο Χωμενίδης, ώστε να αποδομήσουν με σοβάρως πιθανότητες επιτυχίας μια τέτοια προσομοίωση του ονείρου τους.

Γράφει ο **Δημοθένης Κουρτοβίκ**

Το *Λόγια φτερά*, λοιπόν, μας μεταφέρει στον 8ο αιώνα π.Χ., τότε που τα «έπαια πτερόεσσα» δεν σκόρπιζαν στον αέρα, αλλά φώλιαζαν στις ψυχές των ακροατών και τις φτέρωναν, τότε που άνθρωποι όλων των τάξεων συνέερεαν στην αγορά και τις πλατείες των πόλεων για να ακούσουν τους αοιδούς να διηγούνται τις θαυμαστές ιστορίες τους. Ο γέρος αοιδός Τίνελλος, ξακουστός κάποτε σε όλο τον ελληνικό κόσμο, διηγείται την ιστορία της ζωής του στον εντεκάχρονο γιγονό του, καθώς απιθάνεται πίσω το τέλος του πηλατάει. Μικρό παιδί έφυγε από τη γενετειρά του, την πολίχνη Απολλωνία της Μικράς Ασίας, για να ακολουθήσει τον θρυλικό και σύμφωνο να την εντύπωση που έδινε, απέθαντο αοιδό Αναβάτη στις περιοδείες του κατά μήκος της ανατολικής ακτής του Αιγαίου. Ο Αναβάτης τού έμαθε την τέχνη του και τον προόριζε για διάδοχό του. Αλλά ο νεαρός Τίνελλος ήταν αποφασισμένος να τραβήξει τον δρόμο του οδρόμου.

Έπειτα από πολλά γυρίσματα της τύχης βρέθηκε στις Μυκίνες και από εκεί στην Ολυμπία, για τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Με τη φήμη του να μεγαλώνει και να απλώνεται ολοένα, έφτασε κάποια στιγμή βόρεια από τη Ροδόπη, όπου προκάλεσε άβελά του τον αφανισμό ενός θρακικού, «βαρβαρικού» λαού και τον θάνατο μιας πανέμορφης πρίγκιπισσούλας, που τον είχε βαπτώσει. Έπεισε έπειτα στα νύχια ενός πανούργου εμπόρου, ο οποίος τον συνόδευσε ως «μάνιατζέρ» του στα Μικρά Λαία, και τελικά ξεβρόσπησε ναυαγός σ' ένα απομονωμένο νησί του Αιγαίου, όπου όσοι κάτοικοι είχαν επιζήσει από μια φοβερή επιδημία είχαν επιστρέψει στη ζωώδη κατάσταση.

Η αρχαϊκή Ελλάδα που περιγράφει ο Χωμενίδης μέσα από τις περιπέτειες του ήρωά του δεν έχει καμιά σχέση με την απόκοσμη, στατική και στιλιζαρισμένη σαν άγαλμα Κούρου εικόνα της που έχουμε συνθίσει ή με την ηρωική και υψηλόφρονα αρχαία Ελλάδα που φανταζόμαστε γενικά. Είναι ένας πλουμιστός, ολόζωντανος κόσμος, γεμάτος πάθη, λαγνεία, πονηριά, απάτες, μωρία, λαμπρότητα, αθλιότητα, μοιρομάρια, ευτράπελα επεισόδια αλλά και ανατριχιαστική σκληρότητα. Ο ίδιος ο Τίνελλος είναι ένας τύπος γεμάτος αντιφάσεις, ανήσυχος και φιλόδοξος, πότε δόλος και πότε σπλαχνικός, πότε εύπιστος και πότε σκεπτικιστής, χωρίς πολλές ηθικές αναστολές, αλλά συχνά ευσυγκίνητος, πάντοτε απασχολημένος στις πνύξεις και ουσιαστικά έρμαιο των περιστάσεων. Ένας χαρισματούχος – αυτό είναι σίγουρο – καλλιτέχνης, ο οποίος καθόλου δεν απαρνείται για την αγάπη της τέχνης του, είτε σε καλό του βγαίνει αυτό είτε (μάλον συχνότερα) σε κακό.

Θα μπορούσε κανείς να ρωτήσει: προς τι όλα αυτά, πέρα φυσικά από τη ζωντανία, τη χάρη και την ποικιλία της αφήγησης, αρετές που ο Χωμενίδης ζετυλίγει για άλλη μια φορά, τώρα μάλιστα απαλλαγμένος, λόγω της σύμβασης που υιοθέτησε, από την «υποχρέωση» μιας αντισημειωτικής ή αντιρητορικής, υπονομιευτικής δεύτερης φωνής («υποχρέωση» στην οποία, εδώ που τα λέμε, ο συγγραφέας αυτός δεν έδωσε ποτέ σημασία). Είναι προφανές ότι ο Χωμενίδης δεν έγγραψε ιστορικό μυθιστόρημα. Δεν προσπάθησε να αναπλάσει πιστά μια μακρινή εποχή (παρόλο που, γενικά, απέφυγε τους αναχρονισμούς και άλλες βίαιες αυθαιρεσίες) ούτε να σχολιάσει τη δική μας μέρα από το πρίσμα εκείνης. Τότε, λοιπόν, τι επιδόθηκε – αν επιδόθηκε κάτι;

Μια πρώτη απάντηση προαναγγέλλεται από τις δύο προμετωπίδες του βιβλίου, μία ρήση του Ρολάν Μπαρτ και μία του Διονύσιου Σαββόπουλου, αλλά διατυπώνεται επανειλημμένα και από τον ίδιο τον ήρωα στις σελίδες που ακολουθούν: η αφήγηση, η λογοτεχνία υπάρχουν για να δίνουν σχήμα και νόημα στον κόσμο. Η ζωή του Τίνελλου δεν θα ήταν παρά ένα συ-

Οι περισσότεροι συγγραφείς ονειρεύονται να επιστρέψουν σε μια εποχή όπου μπορούσαν να διηγηθούν «κύμα» μια ιστορία και να το ευχαριστηθούν. Λίγοι όμως έχουν τη στόφα παραμυθιά που διαθέτει και εκμεταλλεύεται ο Χρυσός Χωμενίδης

με τ' όνομα

Ο αοιδός ήρωας του Χωμενίδη γυρίζει τον αρχαίο κόσμο κυνηγώντας την τέχνη του... Έπειτα ζητά από τον εγγονό του να διαδώσει τα τραγούδια του. Στη φωτογραφία ο Αρμάν Ασάντε στην «Οδύσσεια» του Αντρέι Κονταλόφσκι (1997)

νονθύλευμα από ασύνδετα μεταξύ τους επεισόδια, αν δεν της έδινε ο ίδιος συνοχή μέσα από μια κεντρική συνείδηση – τη δική του. Ο Χωμενίδης φαίνεται εδώ να ασκεί ευθεία κριτική στον ύστερο μοντερνισμό με τις αποδομικές λειτουργίες του, την έμφασή του στην ασάφεια του γλωσσικού κώδικα και τη διάλυση, αν όχι την άρνηση του νοήματος. Τέτοια πράγματα μπορεί να έχουν ενδιαφέρον για τη γλωσσολογία και τη φιλοσοφία, αλλά δεν ταιριάζουν στη λογοτεχνία.

Δεύτερον, ο Τίνελλος κάνει μια κίνηση με κομμοίσορική σημασία: σπάει την παράδοση του «Αναβάτη», δηλαδή την αλληλοδιαδοχή γενεών από ανώνυμους, ουσιαστικά, αοιδούς, που χρησιμοποιούσαν συμβατικά το ίδιο όνομα, την ίδια τεχνοτροπία και το ίδιο ρεπερτόριο. Ο Τίνελλος γίνεται ο πρώτος επώνυμος καλλιτέχνης, εμπλουτίζει τις διηγήσεις του με και-

νούργιες ιστορίες και τις χρωματίζει με το δικό του, προσωπικό ύφος. Η πρωτοβουλία του σηματοδοτεί τη στροφή της καλλιτεχνικής δημιουργίας από το στατικό και άκαμπτο πνεύμα του κοινοτισμού προς την ατομικότητα και την ελευθερία του καλλιτέχνη. Πρόκειται, στην πραγματικότητα, για την ιδρυτική πράξη του δυτικού πολιτισμού.

Θα μπορούσε κανείς να επισημάνει και άλλες ενδιαφέρουσες νοηματικές παραμέτρους στο μυθιστόρημα του Χωμενίδη, αλλά θα σταθώ σε μία από αυτές. Έχει να κάνει με τις διακμύμασεις της διάθεσης του Τίνελλου απέναντι στην τέχνη του. Είναι πεπεισμένος ότι αυτή αποτελεί τον προορισμό του, αλλά, κουρασμένος πριν ακόμα σαρανταρίσει από τις περιπέτειες όπου μπλέκει εξαιτίας της, αποφασίζει να την εγκαταλεί-

ψει και να πάει να ζήσει μια ήσυχη ζωή με τη γυναίκα που τον περιμένει στο Λευκαντί της Εύβοιας (κάτι που πάντως δεν θα συμβεί, για λόγους ανεξάρτητους από τη θέλησή του). Διαπιστώνει ιδίους όμματα την πελώρια ψυχεργετική δύναμή της, ιδιαίτερα όταν κατορθώνει να ανυψώσει το φρόνημα των ξεπεσμένων Μυκηναίων και να τους ξαναδώσει την αυτοεκτίμησή τους, αλλά επίσης διαπιστώνει με απελπισία την ανημπορία της απέναντι στους άγριους κατοίκους του νησιού όπου βρέθηκε αποκλεισμένος, στο τέρμα της περιπλάνησής του. Μια τυφλή παιδίσκη από αυτόν τον πρωτόγονο συρφετό γοπεύεται, παρόλα αυτά, από τις ιστορίες του και μένει κοντά του, για να γίνει γυναίκα του και μητέρα των πολλών παιδιών του, αργότερα όμως τον βάζει να ψάλλει σ' αυτά τα παιδια τρωακτικές ιστορίες για τον έξω κόσμο, για να μην τολμήσουν ποτέ να ξεμακρύνουν από την οικογενειακή εστία και τον κλήρο τους. Ο Τίνελλος αντιλαμβάνεται, σ' εκείνη τη μακρινή αρχαϊκή περίοδο των ημιθέων και των μάγων, ότι η τέχνη δεν είναι «εκ θεού», ότι η δύναμή της είναι σχετική, ότι μπορεί να απελευθερώνει αλλά και να παγιδεύει, ότι όχι σπάνια χρησιμοποιείται για σκοπούς ξένους προς το πνεύμα του δημιουργού της, ότι ο ίδιος ο καλλιτέχνης μπορεί να χρησιμοποιηθεί, και μάλιστα βάνουσα (κορυφαίο παράδειγμα η εξόντωση εκείνης της θρακικής φυλής με δόλωμα τον λόγο και τη λύρα του Τίνελλου).

Και όμως, η τέχνη έχει τον τελευταίο λόγο σ' αυτό το μυθιστόρημα, ο πόθος της ανάκτησης του κόσμου μέσα από τον λόγο και τη φαντασία. Τελειώνοντας την αφήγηση της ζωής του, ο Τίνελλος παραγγέλλει στον εγγονό του να φύγει από το νησί, αφού τον νεκροφιλήσει, παίρνοντας μαζί του τη λύρα του και να ταξιδέψει μακριά, για να διαδώσει στους ανθρώπους τα δύο μεγάλα τραγούδια που ολοκλήρωσαν οι δυο τους. Ναι, σωστά το είχαμε υποψιαστεί: ο εγγονός αυτός δεν είναι άλλος από τον Όμηρο.

ΚΟΥΣ ΚΟΥΣ

Στον κύκλο προβολών του αθηναϊκού δημοτικού κινηματογράφου «Σινέ Στέλλα» συμμετέχει και το Εθνικό Κέντρο Βιβλίου με λογοτεχνικές μεταφορές στο σινεμά. Ο κινηματογράφος είναι 150 θέσεων και βρίσκεται στην Κυψέλη (Γενέδου 34). Στο πλαίσιο της συνεργασίας με το ΕΚΕΒΙ θα προβληθούν οι ταινίες «Σφραγισμένα χείλη» (Παρασκευή 24/7) του Στίβεν Ντάντρι, που βασίζεται στο μυθιστόρημα *Διαβάζοντας στη Χάινα* του Μπέρναρντ Σλινκ (Εκδ. Κριτική) και «Το Κύμα» (Δευτέρα 27/7) του Ντεβίτ Γκασνέλ που βασίζεται στο βιβλίο του Τοντ Στράσερ (Εκδ. Επιλογή). Μετά τις προβολές, ο Σωκράτης Καμπουρόπουλος, εκ μέρους του ΕΚΕΒΙ, θα συζητήσει με τον μεταφραστή Ιάκωβο Κοπερτί, στην πρώτη περίπτωση, και με τον κριτικό κινηματογράφου Κώστα Τερζή στη δεύτερη.

Χρήστος Α. Χωμενίδης
ΛΟΙΠΑ ΦΤΕΡΑ
ΕΚΔ. ΠΑΤΑΚΗΣ
ΑΘΗΝΑ 2009, ΣΕΛ.
370, ΤΙΜΗ: 20 ΕΥΡΩ

Κυκλοφορεί το πρώτο τεύχος της «Book Press», του free press για το βιβλίο που εκδίδει ο Κώστας Κατσουλάρης. Το φύλλο είναι ζωντανό και με μεγάλη ποικιλία ύλης. Μεταξύ άλλων η Σώπη Τριανφυλλίου δημοσιεύει εκεί συνέντευξη που πήρε από τον σημαντικό Αμερικανό διανοούμενο Χάουαρντ Ζιν, ενώ ο Κώστας Κατσουλάρης δημοσιεύει συνέντευξη με τη Μάρω Δούκα. Υπάρχει και ιντερνετική έκδοση (bookpress.gr).

Είκοσι δύο ποιήματα της Έρσας Κορνέτι, μεταφρασμένα στα αγγλικά από τον Ντέιβιντ Κόνολι, παρουσιάστηκαν πριν από λίγο καιρό σε εκδήλωση για την ποίηση, που οργανώθηκε από το Modern Greek Studies Department του Πανεπιστημίου Brown στις ΗΠΑ. Η νεαρή Έρσα Κορνέτι, γεννημένη στο Μόναχο και μεγαλωμένη στην Ελλάδα, έχει δημοσιεύσει τρεις ποιητικές συλλογές – και επίκειται και έκδοσή από αμερικανικό εκδοτικό οίκο.

Μανώλης Πηλιπίδης

Η «ΤΡΙΛΟΓΙΑ ΤΟΥ ΚΑΡΛΑ»
ΤΟ ΑΡΙΣΤΟΥΡΓΗΜΑ
ΤΟΥ **ΤΖΟΝ ΛΕ ΚΑΡΕ**
ΕΝΤΡΙΚΕΣ, ΠΑΘΗ
ΚΑΙ ΚΑΤΑΣΚΟΠΗ
ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ
ΤΟΥ ΨΥΧΡΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ

ΤΖΟΝ ΛΕ ΚΑΡΕ
Ο ΕΝΤΙΜΟΤΑΤΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

ΤΖΟΝ ΛΕ ΚΑΡΕ
Ο ΕΝΤΙΜΟΤΑΤΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

ΤΖΟΝ ΛΕ ΚΑΡΕ
Ο ΕΝΤΙΜΟΤΑΤΟΣ ΜΑΘΗΤΗΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΚΑΣΤΑΝΙΟΤΗ www.kastaniotis.com